

Κυριακή Ε΄ Νηστειών, Μαρίας της Αιγυπτίας

Το άγιο Ευαγγέλιο μας μίλησε σήμερα για μια από τις τελευταίες συνομιλίες του Κυρίου με τους μαθητές Του πριν από το Πάθος. Ο Κύριος, θέλοντας να προφυλάξει τους στενούς αυτούς συνεργάτες Του, από τον σκανδαλισμό που θα ένιωθαν μέσα στην ψυχή τους με ό,τι θα έβλεπαν και θα βίωναν τις επόμενες μέρες, άρχισε σιγά σιγά να τους αποκαλύπτει τα γεγονότα που έρχονταν, το Πάθος και το σταυρικό μαρτύριο που πλησίαζε.

Και σε αυτή τη φάση δύο από τους διαλεχτούς μαθητές Του, ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης, παθαίνουν κάτι ανθρώπινο. Ενώ ο Κύριος τους ομιλεί για το Πάθος και για το μαρτύριο, για ταπεινώση και για συντριβή, για διάθεση διακονίας και πνεύμα θυσίας, αυτοί νικώμενοι από την αγάπη τους προς το πρόσωπό Του τολμούν να ζητήσουν προνόμια τιμής και πρωτοκαθεδρίες στη Βασιλεία των Ουρανών.

Αλλά, όπως ήταν φυσικό, ο Κύριος όχι μόνο αρνήθηκε να ικανοποιήσει ένα τέτοιο αίτημα, αλλά βρήκε την ευκαιρία να τους διδάξει για μια ακόμα φορά ότι η Βασιλεία του Θεού, για την οποία τους μιλούσε συνεχώς, δεν είναι σαν τις ανθρώπινες εξουσίες που διεκδικούν με κάθε τρόπο οι άνθρωποι, για να διαφεντεύουν ο ένας τον άλλο. Αλλά είναι μια Βασιλεία αγάπης και τιμής προς τον άνθρωπο, όπου τα πρωτεία τα κατέχει αυτός που βλέπει τους άλλους ως αδελφούς του και λαχταράει να γίνει δούλος και υπηρέτης τους.

Επομένως, αξίζει τον κόπο να μελετήσουμε σήμερα, κάπως πιο αναλυτικά τη δοδασκαλία αυτή του Κυρίου, όχι μόνο διότι αυτό είναι το μήνυμα της Μεγάλης Εβδομάδας που θα γιορτάσουμε σε λίγες μέρες, αλλά και διότι η ευαγγελική αυτή αλήθεια αποτελεί και τη μοναδική λυτρωτική απάντηση στα σχετικά προβλήματα της εποχής μας, όπου όλοι αρέσκονται να ομιλούν για δικαιώματα και προνόμια και ελάχιστοι θυμούνται τα χρέη και τα καθήκοντά τους.

Καταρχάς, πρέπει να κάνουμε μία αναγκαία διευκρίνιση και να πούμε ότι ο υπαινιγμός που κάνει η σημερινή ευαγγελική περικοπή για τους άρχοντες του κόσμου τούτου δε γίνεται στην κοσμική εξουσία αυτή καθ' εαυτή. Όταν, δηλαδή, λέγει το Ευαγγέλιο ότι *«οί δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἔθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν»*, δεν εννοεί τους αληθινούς ηγέτες, εκείνους, δηλαδή, που έχουν τις προϋποθέσεις και τα χαρίσματα να ηγηθούν σωστά, εκείνους που έχουν συναίσθηση της αποστολής και της ευθύνης τους απέναντι στο κοινωνικό σύνολο και τον κάθε άνθρωπο χωριστά.

Αλλά *«οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἔθνῶν»* είναι οι ψεύτικοι και ανίκανοι άρχοντες, αυτοί που κατά κάποιο τρόπο πήραν την εξουσία στα χέρια τους, κάθησαν σε μία καρέκλα, κατέκτησαν έναν τίτλο. Και οχυρωμένοι πίσω από αυτά μεταβάλλονται σε τυράννους και μετατρέπουν την εξουσία σε εκμετάλλευση και την εκμετάλλευση σε καταπίεση. Αλλά ο πόνος και η πικρία των καταπιεσμένων είναι φυσικό να γεννά την οργή και την αντίδραση, την επαναστατικότητα και την ανατροπή. Με αποτέλεσμα, το ένα κατεστημένο να διαδέχεται το άλλο και να δημιουργείται, έτσι, ένας φαύλος κύκλος, που δεν οδηγεί πουθενά.

Από αυτό, ακριβώς, το αδιέξοδο έρχεται να μας βγάλει ο επαναστατικός λόγος του Κυρίου, μέσα από τη σημερινή ευαγγελική περικοπή: *«ὅς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος, καὶ ὅς ἐὰν θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος»*. Και είναι πράγματι επαναστατικός ο λόγος του Κυρίου, διότι κηρύσσει μία άλλου είδους, αλλά αληθινή, επανάσταση στις σχέσεις των ανθρώπων και τις τοποθετεί πάνω σε μία εντελώς καινούργια βάση. Και η επανάσταση αυτή συνίσταται ακριβώς στο γεγονός ότι ο λόγος του Κυρίου αφήνει στην άκρη τις πρωτοκαθεδρίες και τη βία, που χρησιμοποιούν, συνήθως, οι άνθρωποι στη ρύθμιση των σχέσεών τους, που υπηρετούν μόνο την έπαρση και τον εγωισμό. Και ανοίγει διάπλατα τον ορίζοντα του σεβασμού και της τιμής προς την προσωπικότητα του κάθε ανθρώπου, που κερδίζεται μόνο με την αγάπη και τη διάθεση προσφοράς και διακονίας.

Με άλλα λόγια, θέλετε, μας λέγει ο Κύριος, να κερδίσετε την εκτίμηση των συνανθρώπων σας και είστε πρώτοι ανάμεσά τους; Αυτό δεν θα το καταφέρετε ποτέ, ούτε με τίτλους και κολακείες, με τα οποία σας περιβάλλουν οι άνθρωποι, ούτε με τις οργισμένες εντολές, που από θέσεως ισχύος δίνεται εσείς στους άλλους. Αλλά, θα νιώσετε την αληθινή δόξα και το πραγματικό μεγαλείο μόνο αν σκύψετε με ταπείνωση και αγάπη και πνεύμα θυσίας πάνω στο πρόβλημα του συνανθρώπου σας και τον δείτε όχι μόνο ως πραγματική μονάδα ή κάτι παραπλήσιο, αλλά με την αληθινή του μορφή, ως παιδί, δηλαδή, του Θεού και αδελφό δικό σας.

Και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το κατεξοχήν πρότυπο προς μίμηση μας έδωσε και στο σημείο αυτό ο ίδιος ο Κύριος, όταν ήλθε εδώ στον κόσμο μας. Αυτός που χόρτασε με το ψωμί της αγάπης Του τα πεινασμένα πλήθη, Αυτός που γιάτρευε τις αρρώστιες, Αυτός που ανέβηκε πάνω στον Σταυρό για τη σωτηρία όλου του κόσμου: *«καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν»*.

Αγαπητοί αδελφοί. Αυτό το μάθημα της ταπεινώσεως και της διακονίας της αγάπης που έδωσε ο Χριστός στους μαθητές Του είναι πράγματι ένα μάθημα που απευθύνεται προς όλους μας. Είναι η πεμπτουσία του μηνύματος του Ευαγγελίου, που φέρνει τέλεια αντίθεση με το πνεύμα του κόσμου. Διότι η Εκκλησία είναι σέβασμα και δεν επιβάλλεται στον κόσμο με κοσμικά μέσα, αλλά βασιλεύει μέσα στις καρδιές και τις συνειδήσεις των ανθρώπων με την ποιότητα της προσφοράς της προς τον άνθρωπο, που καθορίζεται από το παράδειγμα του θείου ιδρυτή της, που έπλυνε τα πόδια των μαθητών Του και θυσιάστηκε πάνω στον Σταυρό για τη σωτηρία όλων μας.

Π. Δ. ΤΖΕΡΟΣ («Κυριακοδρόμιο», Ιερά Μητρόπολη Τριμυθούντος, Ιδάλιο, 2019).